

Tingenes to Udvalg nedsatte i et fælles Møde den 10. Juni et Underudvalg, bestaaende af Folketingsmændene *Borgbjerg, J. C. Christensen* og *N. Neergaard* og Landstingsmændene *Foss, Kragh* og *Trier*, til Forhandling om Indstillingen og om Rammerne for en eventuel Forhandling med Island.

Underudvalget afholdt Møder den 10., 11. og 12. Juni, men det lykkedes ikke at opnaa Enighed mellem alle Medlemmer.

Udvalgene afsluttede deres Arbejde den 14. Juni med de Side 33 anførte Indstillinger.

Beretning.

Den til Tider stærke Uoverensstemmelse mellem Danmark og Island med Hensyn til dette Lands statsretlige Stilling i det danske Rige er først kommet til Udfoldelse i Tiden efter Grundlovens Givelse den 5. Juni 1849.

Ved Overenskomsten af 1262 mellem de islandske Høvdinger og den norske Kong Haakon Haakonsen tilsagde disse Kongen Troskab og evindelig Skat mod at blive holdt med Fred og islandske Love samt mod, at Kongen fremtidig i et vist Omfang skulde sørge for Tilførsel af Levnedsmidler til Island.

Landet kom herved i Statsforbindelse med Norge under samme Konge og styredes i det væsentlige som norsk Skatland; da senere Danmark og Norge 1380 forenedes under een Konge, styrede denne som norsk Konge Island paa samme Maade, og efter at Forbindelsen mellem Danmark og Norge havde antaget en anden Karakter end tidligere ved Ophævelsen af det norske Rigsraad, saa at Forbindelsen mellem de to Lande ikke længer blot var en Personalunion, gik Styret af Island over til den danske Konge og hans danske Rigsraad, medens Island dog vedvarende betragtedes som et til Norges Rige hørende Land.

Aaret efter Enevældens Indførelse i Danmark-Norge, 1661, skete det samme paa Island, og Landet regeredes nu under vekslende Former gennem Aarhundreder af den enevældige Kongemagt.

Ved Fredstraktaten i Kiel af 14. Januar 1814 afstod Danmark til Sverige hele Kongeriget Norge — Grønland, Færøerne og Island undtagen —, og Islands nære administrative Forbindelse med Danmark knyttedes derefter endnu fastere, om end der ikke skete nogen egentlig Inkorporation i Kongeriget Danmark. Island vedblev at have en Lovgivning væsentlig forskellig fra det øvrige danske Riges Lovgivning, ligesom Dommere, Sysselmænd og Lovmænd under hele Enevoldstiden var islandske eller dog Islandsk talende.

Island vedblev saaledes som en uadskillelig Del af det danske Rige at nyde særlige Landsrettigheder.

Man har i den nyere Tid fra islandsk Side teoretisk hævdet, at Islands Stilling til Norge og senere Danmark-Norge var en slet og ret Personalunion, saaledes at Island vel hørte til det Komplex af Lande, der stod under Kongens Scepter, men som et Land for sig, ligesom det ogsaa hævdes, at Enevælden aldrig retsgyldig indførtes paa Island. Disse Paastande har bestandig været modsagte fra dansk Side, men Udvalget mener ikke at burde komme ind paa en Udredning heraf.

I det følgende gives en kortfattet Redegørelse for Hovedpunkterne i de Forhandlinger, der siden Enevældens Ophør i Danmark har fundet Sted mellem Danmark og Island med Hensyn til det formelle og reelle Indhold af Statsforbindelsen.